

Рік II

15 січня 1925 р.

Ч. 1

ЗМІСТ:

1. ВОЛ. ОСТРОВСЬКИЙ. Галичина.	9. ЛЕМКІВЩИНА. Народні пісні.
2. О. ОЛЕСЬ. Коли б гора зневіри впала. Вірш.	10. ОЛЬГА ОЛЕКС. ДУЧИМІНСЬКА. Падає сніг.
3. ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ.	11. ІВАН ЦАНКАР. В гаю. З словенської мови.
4. К. ЛАВРИНОВИЧ. Сучасна українська поезія в Галичині.	12. І. Б—К. Досвіди минулого.
5. О. ОЛЕСЬ. Гуцули. Вірш.	13. ВИДАВНИЦТВА В ГАЛИЧИНІ.
6. ОЛЬГА ОЛЕКС. ДУЧИМІНСЬКА. Чех Людвік Файгль, етнограф і знавець Гуцульщини	14. Т-ВО „ДНІСТЕР“.
7. ГРИЦЬКО БУРХЛИВИЙ. З циклу „Мандрівка“. Вірш.	15. ТЕАТР і МУЗИКА.
8. СИЛЬВЕСТР КАЛИНЕЦЬ. Блаженний камінь. Галицька легенда.	16. ЛІТЕРАТУРНЕ ЖИТТЯ. Бібліографія. Найперші книжки. Літерат. хроніка.
	17. РІЖНІ ВІДОМОСТИ.
	18. ВІД ВИДАВНИЦТВА.

ВАРШАВА — ЛЬВІВ — ЛУЦЬК

ЦІНА 1 ЗОЛ. 50 ГР.

У „НАШОМУ СВІТІ“

беруть участь та згадують співробітничати:

Номо, Тамара Барабаш, Ф. Гудима, посол д-р. В. Дмитріюк, О. Дучимінська, проф. В. Зайкин, поет П. Карманський, проф. Коваль (Берлін), Купальський, К. Лавринович, М. Левицький, д-р Є. Лукасевич, посол С. Любарський, М. Маланюк, арт.-мал. Мегик, проф. І. Огієнко, поет О. Олеся, Г. Орлівна, В. Островський, В. Павлович, поет А. Павлюк, М. Падолист, арт.-мал. З. Подушко, К. Поліщук, С. Русова, доц. Ю. Русов, М. Садовський, О. Саліковська, С. Сирополко, О. Сяч, Тавольга, Фірак (Югославія), І. Чепига, Червенський, сен. Черкавський, посол Чучмай і інші.

Наступне число „Нашого Світу“ присвячується Великій Україні.

УКРАЇНСЬКЕ ВИДАВНИЦТВО В КАТЕРИНОСЛАВІ

1. Т. Шевченко. Кобзарь. Перше повне народне видання, в 1 томі, з поясненнями в примітках проф. В. Сімовича. З портретом і біографією. Ц. дол. 1.00, в оправі дол. 1.30	рожжя. Понад 200 мал. і карт. Ц. дол. 1.00 в офр. 1.30
2. Проф. І. Огієнко. Українська Культура. Коротка історія культурного життя українського народу. З малюнками й портретами в оправі. Ц. дол. 0.70	13. А. Кащенко. Зруйноване гніздо. Новість з часів скидання Січі. Ц. дол. 0.16
3. С. Ефремов. Коротка історія українського письменництва. З малюнками й портретами. Ц. дол. 0.80	14. А. Кащенко. На руїнах Січі. Історичне оповідіння. Ц. дол. 0.04
4. Проф. Д. Дорошенко. Короткий курс історії України. З малюнками. Ц. дол. 0.60	15. А. Кащенко. Мандрівка на Дніпрові пороги. Оловідання. Ц. дол. 0.06
5. М. О. Ковалевський. Історія Греції та Риму. Для школи та самонауки з 46-ма мал. й картами. Ц. дол. 0.30	16. А. Кащенко. Над Кодацьким порогом. Істор. оповідіння. Ц. дол. 0.05
6. М. Левицький. Граматика української мови. Для самонауки. В оправі. Ц. дол. 0.60	17. А. Кащенко. Борці за правду. Істор. опов. Ц. дол. 0.30
7. Г. Голоскевич. Український правописний словник. З короткими правилами чиравані у. В згад з правописом Всеукр. Академії Наук. Видання 5-те. Ц. дол. 0.20	18. А. Кащенко. Під Корсунем. Іст. пос. Ц. дол. 0.30
8. С. Гаврицький і Ф. Шумлянський. Російсько-український словник. 520 стор. великого формату. Ц. в оправі дол. 2.00	19. А. Кащенко. Славні побратими. Істор. опов. Ц. дол. 0.10
9. „Ярина“. Українська граматика з читанкою. склад А. Воронець, з 52 малюнками Ю. Магалевського, з поділкою „Як учить з букваря „Ярина“ та „Ми читаємо розмови з маслюнкою“ Ц. дол. 0.30	20. А. Кащенко. Кость Гордієнко-Головко, останній лицар Запорожжя. Ц. дол. 0.10
10. С. Русова. Єдина діяльна (трудова) школа Ц. дол. 0.10	21. А. Кащенко. З Дніпра на Дунай. Оновлення з часів скидання Січі. Ц. дол. 0.25
11. С. Русова. Нова школа соціального виховання. Курс лекцій. Ц. дол. 0.50	22. Д. Мердовець. Гетьман Петро Сагайдачний Істор. опов. Ц. дол. 0.20
12. А. Кащенко. Оловідання про славні військо запорожські низові. Ілюстрована Історія Запорожжя. Ц. дол. 0.30	23. О. Рогова. Тиміш Хмельниченко. Істор. поїзд. з маслюнкою П. Холодного. Ц. дол. 0.30

ПОВНИЙ КАТАЛОГ ВИДАВНИЦТВА БЕЗПЛАТНО.

ПРОДАЖ ВИКЛЮЧНО ЗА ГОТОВКУ. КНИЖКИ ВИСІЛЯЮТЬ НЕГАЙНО.

На більші замовлення — 25 — 40% знижки.

Гроші (невеликі суми) можуть прислати постом, а краще переказами на Кonto E. Wyrowyj, Земельний Банк Гіпотечний, Львів, або — Živopisenska Banka, Praha, або — Wiener Bankverein, Wien, або просто по адресу:

Eug. Wyrowyj, Berlin SW 47, Yorkstr. 84!!.

поезії О. ОЛЕСЯ

МОЖНА НАБУВАТИ ЧЕРЕЗ АДМІНІСТРАЦІЮ

„НАШОГО СВІTU“

Ціна з пересилкою 2 зол. 50 гр.

Висілається за готовку й за післяплатою

ПЕРША ПЛАСТУВА
ТКАЦЬКО-КИЛИМАРСЬКА РОБІТНЯ

пд управою

МИХАЙЛА ГОРБОВОГО

Косів від Коломия.

Приймає замовлення на ткацько-кілимарські вироби по пристальним або довільним цінам.

Робота складно викінчена з найкращого матеріалу відріз-
має високу конкуренцію

Замовлення виконуються по черзі напливу.

ілюстрований літературний і
популярно-науковий тижневик.

РІК II

ВАРШАВА, 15 СІЧНЯ 1925 РОКУ

Ч. I

ВОЛ. ОСТРОВСЬКИЙ

ГАЛИЧИНА

У час, коли одно слово „Галичина” в українців Великої України, в тому числі Волині й Холмщини, викликало глибоке зітхання за „вільним” національним життям. Віддані рідному народові, українські дівчі мріяли про таку „волю”, якою тішивася Галичина, як про недосяжне щастя. Молоді письменники й поети, що не мали змоги друкуватися на батьківщині, творили в надії, що коли-небудь вдасться їм видрукувати свої твори знов-таки в Галичині.

Словом, кожний з цих українців вважав Галичину тим раєм, де життя було щастям і радістю.

Це було за царських часів, коли Україна стояла й завжирала під пятою московських жандармів і поліцая, коли українське друковане слово було сіллю в цілі панукчої нації, коли назва „українець” була сіонізмом зрадника, коли з труднощами вдавалося ставити „малоросійські” п'єси й то всуміжку з російськими, коли учені українці писати й друкувати про Україну змушені були чужою російською мовою, а про укрaintську школу, в якій виховувалася Галичина, ніхто тут і не мріяв.

З той час Галичина, під чужою австрійською владою, як-ні-як а все ж жила своїм отворитим національним життям, зростала культурно, розвивалася й бадьорила зулу надінпрянців думкою, що не все ще загинуло, що є ще жертовник української культури, що не вмерла надія на відродження.

Наочним доказом ріжниці минулого долі українців під владами російською й австрійською є ріжниця в наші часи між Волинню й Холмчиною з одного боку й Галичиною — з другого. В той час, коли нашу

Волинську й Холмську землі словивава мряка національної несвідомості, брак української інтелігенції, відсутність якого будь організованого національно-культурного життя, що народжується де-неде лише в останні дні, де і тепер інтелігент не завжди сміло назове себе українцем, а селяни навіть не знає, хто він такий, де нема своїх ні музеїв, ні архівів, ні добре організованих бібліотек, ні друкарень, ні видавництв, ні театрів, ні жадних наукових чи літературних та мистецьких осередків, — Галичина все це має (хоч може і в менших, ніж треба б розмірах) і живе відносно широким і досить отворитим та ясно окресленим культурно-національним життям, у передніх з Захеду формах.

Таким чином, Галичина, в силу бажання історії, стала Г'ємонтом і залишилася ним на довгі часи. Хоч і тяжке культурно-національне зристання Холмської та Волинської земель, але коли б разом з ними не опинилася в межах Польщі Галичина, то їх становище було б ще скрутніше. Не дерма ж де-хто силкується збудувати греблю між цими українськими землями, які колись складали одно ціле. На жаль, штучну, фактично тепер не існуючу межу між Галичиною й Волинню та Холмчиною підтримує деяка частина нашої інтелігенції як з тієї, так і з другої сторони, в силу унаслідуваного від підвів духа „удільного” сепаратизму. Про цей „сепаратизм” не говориться; але він існує і всі це знають і відчувають. Це кадзвайчайно тяжко відбивається на сучасних спільніх інтересах, а в майбутньому може мати дуже сумні наслідки. І особливо це сумно через те, що в основі цього сепаратизму лежать здебільшого причини особистого характеру — амбіції, бажання бути вищим чи небажання бути нижчим і т. інш.

Тому ми, давши окремі числа „Нашого Світу”, присвячені Волині й Холмщині й випускаючи це „галицьке” число, хотіли б спричинитися до взаємного ознайомлення й наближення цих, колись штучно розірваних, шматків українських земель. Ріжниці, що вирісли в умовах попереднього відокремленого життя, повинні бути якнайшвидче стерти, а народ український усіх дільниць у межах Польщі повинен у всіх відношеннях злитися в одну масу з одною душою й спільними зовнішніми формами й ознаками життя.

В першу чергу це відноситься до літературної мови, якої місцеві особливості чомусь та ревно захищає і культивує частина Галицької інтелігенції. Далі — зближення на грунті культурно-світньому, побутовому, економічному й т. д.

Один народ, одна душа, одна мова, одні форми життя, одні цілі, стремління, методи й засоби боротьби за своє існування — повинно бути нашою першою національною заповіддю.

Галичина в картинах: иорданське водосвяття.

(Фот. знімок із Золочівського повіту).

О. ОЛЕСЬ

Холи б гора зневіри впала

Коли б гоја зневіри впала,
Коли б захврілась мета,
Моя б ще кобза золота
Весняним ромом пролунала.

О, ні! Єдина в них турбота —
Це хліб, та гріш на чорний день,
Чужа для них твоя скорбота
І плач, і гнів твоїх пісень.

Мовчу, мону. Кому співати?!
Цим фарисям, храмарям?
Та кожній з них готов продати
Ще раз згіннований наш храм.

Для них ти що? Страшна потвора,
Безсильний блазень, що упав,
Що криком-аойком ще учора
Заснуть їм міцно не давав.

Хіба розбухиш іх громами,
Хіба іх дуї кам'яні
Запалиш, роймеш близнаками
Ти, весь плаючий в огні?!

Мовчу... Іду шляхом зневіри,
Тернами, кручами іду...
І капа кров з моєї ліри
І квітне маком на сліду.

23/VIII. 24.

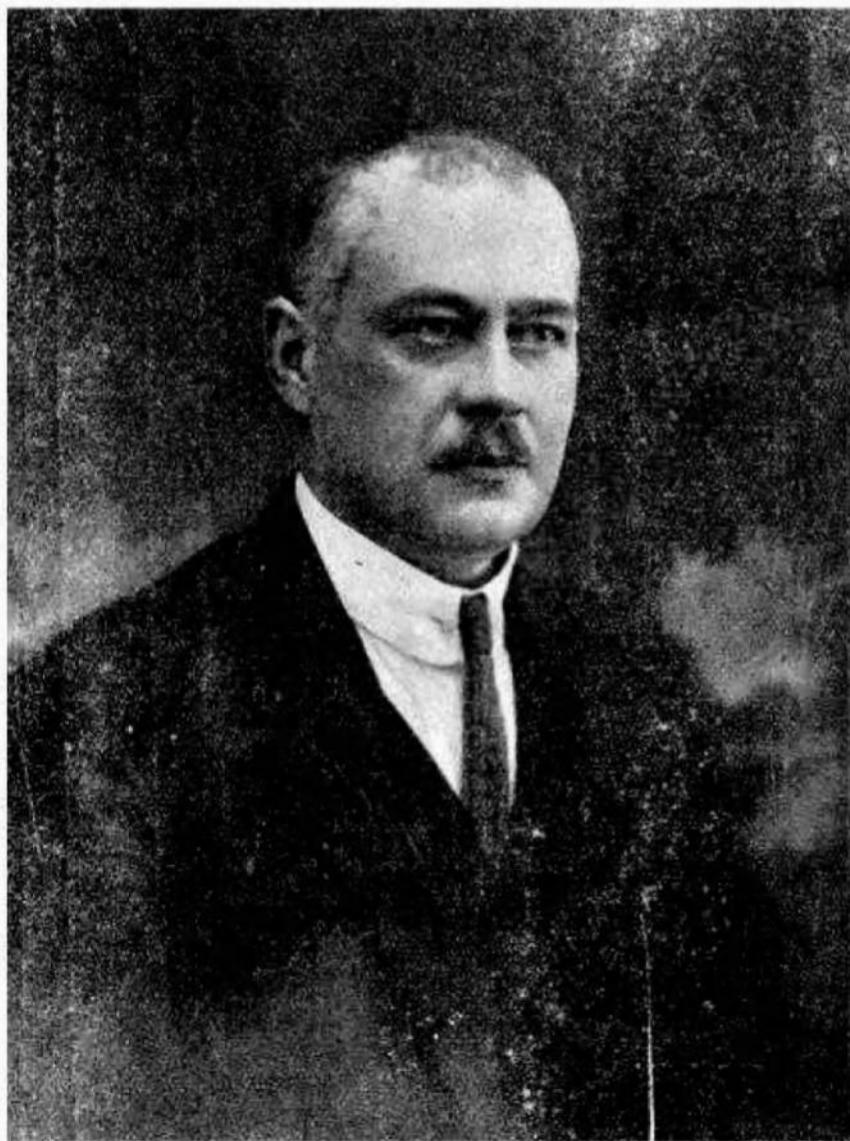
ТОВАРИСТВО „ПРОСВІТА“ У ЛЬВОВІ

Товариство „Просвіта“ у Львові засноване 8.XII 1868 р. Отже існує 57 літ і є найстаршим культурним товариством на всіх українських землях. Є воно матірним товариством для всіх „Просвіт“, що повстали згодом по українських землях та між українською еміграцією у всіх частинах земської кулі.

Видавництво „Просвіти“ ділиться від 1920 р. на такі серії (відділи): 1) „Українське Письменство“ (давн. „Руська Письменність“) — є це бібліотека українських класиків. До цього часу вийшло 25 томів, починаючи від Ів. Котляревського. 2) „Загальна Бібліотека Просвіти“, якої книжки призначені своїм змістом для більш освіченого загалу. 3) „Народня Бібліотека Просвіти“, яка призначена своїм змістом для народного читання і заступає передвсінні членські книжечки, які кожний член діставав даром. Випусків до цього часу в тій серії вийшло 28. 4) „Історична Бібліотека Просвіти“, яка виходить від 1923 р. обемом 1 аркуша друку під ред. проф. І. Крипякевича,

вича, призначена для народного читання широких кругів. Вийшло до цього часу 6 випусків. 5) Т-во видає свій освітній місячник „Народну Просвіту“ (давн. „Письмо з Просвіти“) під колегіальною редакцією д-ра І. Брика, М. Галущинського й С. Шаха. 6) Книжечки фонду „Учітесь, брати мої!“ від 1921 р. призначені для науки серед ширших кругів, а вийшло до цього часу 6 томів однакового формату й обему. 7) Т-во приступає 1925 р. до видання першої української енциклопедії, під ред. проф. І. Крипякевича.

Історія Т-ва „Просвіта“ — це історія культурного підему й національного відродження українського народу. Історія Т-ва „Просвіта“ у Львові — це історія боротьби за наше національне існування на своїй таки землі — в Галичині. Історія Т-ва „Просвіта“ тяжка й в наслідках своєї діяльності важка. Жаль однаке, що не маємо списаної до цього часу більшої історії про Т-во „Просвіта“ у Львові та „Просвіти“ взагалі.

Михайло Галущинський,

б. директор укр. гімн. в Рогатині, б. командрант Укр. Січових Стрільців в 1914 р., організатор „Рідної Школи“, народний письменник і освітник, дев'ятий (тепер урядувач) голова Т-ва „Просвіта“ від 1. IV 1923, знаменитий бесідник і організатор „Просвіт“, нині усунений Польською шкільною владою з посади гімн. професора у Львові.

Д-р Іван Брик,

проф. укр. гімназії, член Відділу Наукового Товариства Ім. Шевченка у Львові, містоголова Т-ва укр. професорів середніх і вищих шкіл у Польщі, довголітній діяльний і заслужений секретар і теперішній містоголова Т-ва „Просвіта“, популяризатор науки і науковий дослідник.

Степан Шах.

проф. укр. гімн., секретар Т-ва „Просвіта” від 1921 р., редактор календарів „Просвіти” і співробітник фахового органу Т-ва „Народня Просвіта”, що виходить у Львові.

Трьохфронтовий дім Т-ва „Просвіта” у Львові. Ринок ч. 10, де міститься канцелярія Т-ва, редакція щоденника „Діло” і політтехніка „Свобода”, ротаційна друкарня „Діло”, Центральний Банк укр. кооперативу „Центр-Банк”, книгарня „Науков. Т-ва ім. Шевченка” я інші т-ва.

Голов мало Т-во „Просвіта” до цього часу дев'ять: 1) Анатоль Вахнянин (1868—1870), 2) Юліян Лаврівський (1870—1873), 3) Володислав Федорович (1873—1877), 4) Д-р Омелян Огоновський (1877—1896), 5) Юліян Романчук (1896—1906), 6) Д-р Євген Олесницький (від 29. VI 1906 до 2 XI. 1906), 7) Петро Огоновський (1906—1910), 8) Іван Кивелюк (1910—1922), 9) Михайло Галущинський (від 1. IV. 1923).

Відділів до цього часу було 38.

Головний виділ покликав до праці в Т-ві також людей з-поза Виділу до ріжких комісій, яких є сім:

1) Просвітно-організаційна — головою Мих. Галущинський.

2) Поборювання неграмотності — гол. М. Мороз.

3) Театральна — гол. о. Іван Туркевич.

4) Видавнича — гол. д-р Іван Раковський.

5) Копіортажі книжок — гол. Ос. Навроцький.

6) Бібліотечна — гол. д-р Волод. Ривюк.

7) Економічно-господарська — гол. Ден. Коренець.

Кураторія Фонду: „Учітесь брати мої” — гол. д-р І. Раковський.

Торговельну школу передав Гол. Виділ в 1924 р. Укр. Педагогічному Товариству враз з Інвентарем з тим однаке, що школа має носити давню назву: „Торговельна Школа Т-ва Просвіта у Львові”.

Дім Т-ва в Ринку ч. 10 сягає своєю будовою XVII століття, але стиль свій рококо завдачує XVIII століттю. Камениця ся була осідком кн. Любомирських, і тому має 6 вікон до ринку. Від року 1767 мешкав тут російський генерал Кречетников, що за останнього короля польського Понятовського був з доручення цариці Катерини справжнім губернатором Львова, а в перших роках австрійського панування від 1772 р. осідком кравчих губернаторів і найвищої військової влади Т-во „Просвіта” купило цей дім від польської родини Леваковських у 1895 р. завдяки заходам д-ра Костя Левицького за квоту 130.000 зол. австрійських. Каменицю прикрашують гарні камінні балкони, дахові віконця і пілястри в стилі рококо. Зовнішня різьба в камені вказує на лицарські герби дому Любомирських.

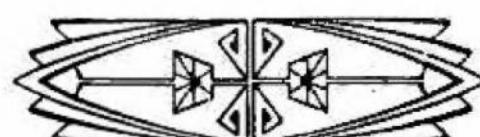
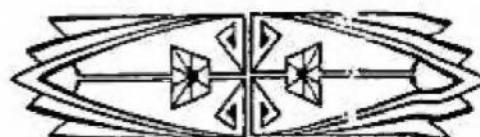
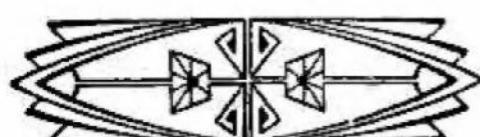
Організація Т-ва „Просвіта” опирається на філіях, читальнях, та членах Т-ва.

Філія мало Т-во в 1924 р. — 70 (до відн. 76).

Читалень мало Т-во до кінця червня 1924 р. 1338 (до відн. 2994). Внесено подань про засновання нових читалень до кінця червня 1924 р. — 83.

Членів центрального Т-ва — 6625 (до відн. понад 36.000).

Почесних членів живих нас Т-во „Просвіта” п'ятьох: Олександр Барабанський, Михайло Грушевський, д-р Кость Левицький, Юліян Романчук і Степан Танчаковський.

К. ЛАВРИНОВИЧ

Сучасна українська поезія в Галичині

(Інформаційна замітка)

АЛИЧИНА, країна непотахаючого національного антагонізму, де „порядкували“ Бадені і де повставали Січинські. Однак, тут жили й творили такі величні думки, як поет Іван Франко. То був час омріянних надій, серед яких так чи інакше, творилася спільна творча думка, але тепер усе пішло розбіжними шляхами і місце мистеця зайняв політик, який до всього пристосовує свою „партійну міру“...

Ще не так давно, всього десять літ тому, Львів був осідком цілої плеяди українських письменників та поетів, що були згуртовані у товарицьке коло „Молода Муз”, яке навіть мало своє видавництво. З того кола вийшли — Михайло Яцків, Степан Чар-

ється десь на бразилійському суходолі Я Петро Карманський, а доля Сидора Твердохліба, як „кандидата“ до Варшавського сенату, всім уже відома...

Отже, як кажуть, нові часи — нові пісні. На зміну старших прийшли молодші, а за ними — цілком молоді, серед яких є талантий посередні майстри, але всі вони йдуть „попасом“, як хто хоче й куди хоче, а не будучи згуртованими в якесь певне коло, — прилаштовуються до найріжнородніших політичних та суспільних товариств, аби тільки мати змогу видати якусь збірку своїх творів і тим започаткувати свою літературну діяльність. Наслідком цього „прилаштування“ появляються невеличкі збірки поезій — то одного, то другого молодого поета, при чому на кожній такій збірці видіється марка „нового“ видавництва, що має означати, що книжка не є видана „накладом автора“, а засобами якого будь „політика“, з волі якого книжка набирає „відповідного“ характеру, що не завжди годиться з пеконаннями самого автора...

Однак, це річі „зглядні“, як каже Айнштайн, а тому про самих авторів. Беручи на загал, їх не так багато, а порівнюючи навіть із наймолодшими поета-

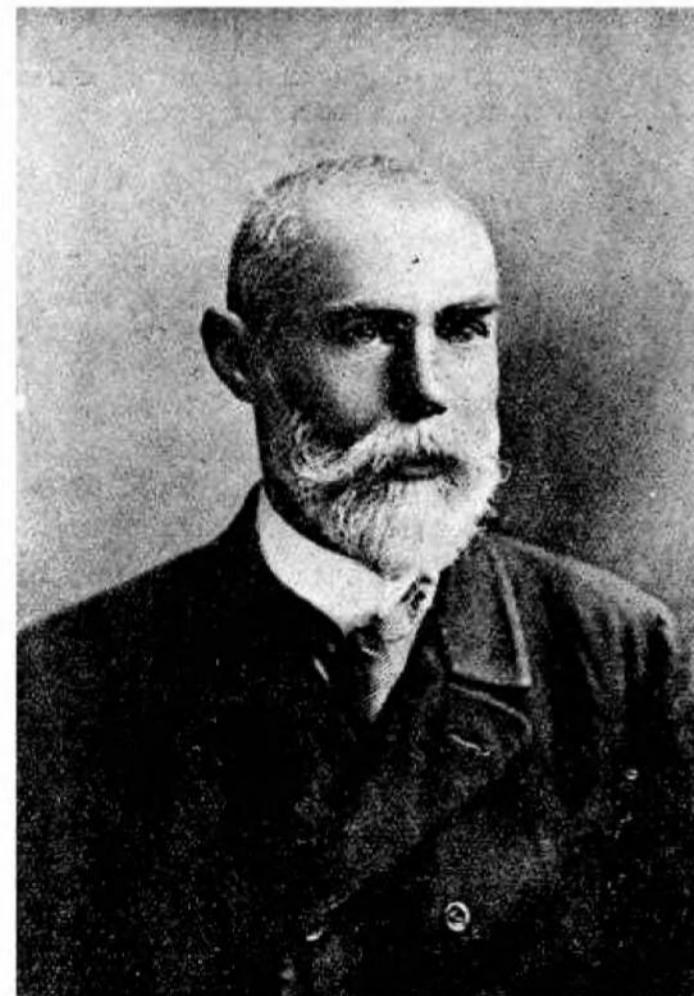

Юліян Романчук.

проф. укр. літ. у Львові, б. довголітній пропідник укр. посолського клубу у Галицькім Соймі і Віденськім Державнім Парламенті, б. віце-президент того ж Парламенту, п'ятий голова Т-ва „Просвіта“ від 1896—1906, основник і редактор звітної бібліотеки „Українського Письменства“ при „Просвіті“ (тобто українських клясніків твори), одинокий ще воині живочий член-основник і член першого відділу Т-ва „Просвіта“ в 1868 р., сеніор українських суспільних діячів, — живе у Львові.

ицький, Василь Пачовський, Петро Карманський та Сидір Твердохліб. Кожний із них мав щось своє і давав щось своє, що хоч не завжди було досконале, але завжди визначалося своєю культурністю, яка в тодішні часи вважалася не аби яким „ноа-торством“, із чим не на життя, а на смерть боролися „старорутенці“...

Але прийшла війна й після неї все змінилося. „Молода Муз“ зосталася тільки у споминах, бо хоч більшість її членів ще існує, але вже нема більш давньої єдності духа. Михайло Яцків, як редактор „Рідного Краю“, опинився в положенні прокаженого, Степан Чарнецький, притримавши якийсь час газетними фейлетонами, як „Тиберій Горобець“, також зник із літературного обрію, Василь Пачовський, заливши до Ужгорода, заробляє на кусень „насущного“ „патріотичними“ віршами, подібно ж розміню-

Іван Кивелюк,

суддя, посол до Галицького Сойму, член Галицького Краєвого Відділу у Львові, організатор галицьких селянських мас на Польщі, енергійний і прямолінійний громадянин-суспільник, восьмий голова Т-ва „Просвіта“ від 1910—1922, помер 22. III 1922. Похоронений у Львові.

ми Наддніпрянщини, — „золота посередність”... Винуватити тут кого-будь не приходиться...

А тому про духову творчість сучасних галицьких поетів. Перше місце серед них безперечно займає Василь Бобинський, автор збірок „У притворі храму”, „Тайна танцю” й ліричної поеми „Ніч кохання”. Поминаючи збірку „У притворі храму”, яка з'явилася в часі війни більш „припадково”, ніж свідомо, звернемо увагу на „Тайну танцю”, де він заявив себе не тільки з боку талановитості, але й з боку досяконої майстерності слова, що часто лягає у форму ювелірної виточеності. Те саме можна сказати і про „Ніч кохання” — вінох сонетів, — у яких еротичний мотив є остилки естетичним, що дорівнює мотивам біблійної „Пісні пісень”. Творячи цю реч, відно, поет чимало передумав над тим питанням, що називається „проблемою кохання”, бо оспівав його так, як ніхто ще із наших поетів, а що Бобинський майстер і естет, то це видно хоч би із цього:

...Блокаю...
Зорі!
Вже в трумі ви.
А в душу лізуть сумніви:
„Грядеш? Камо?”
А в серці родиться і гине
у просторі
Таке, як зойк дитини:
„Мамо”...
(..Тайна танцю”).

Говорячи про орігінальну творчість Бобинського, не можна не згадати про його працю, як перекладчика. — Так напр., на українську мову переклав він Ол. Блока „Дванадцять”, а на польську — майже цілого П. Тичину.

Другим після Бобинського, — Роман Кулчинський, автор популярних стрілецьких пісень, а в тім „Ой, та й зажурились Стрільці Січові”, який є добрим майстром настроїв, як от:

Вимок ворон на воротах,
Сльози скапують зі стріх,
Ластівка проїшла, як стрілка.
Сниться: Сяйво. Сонце. Сміх.
(„Митуса”, 1922 р. ч. I).

Далі — „чистої води лірик” Юра Шкрумеляк. Він — гуцул і поезія його також „гуцульська”. Багато у ній теплого чуття й глибокої сердечності, але форма його „лірично-примітивна”, важка, мова „льокальна”, часто засмічена провінціялізмами, москалізмами та польонізмами, але поет він певний і щойно росте.

Поруч — Олесь Бабій, поет „бунту для бунту”, повний бомбастичних фраз, які будучи вложені в поетичну форму, інколи пригадують собою справжню поезію. Над фармою Бабій працює досить старанно і, можливо, з часом подолає всі труднощі.

Окремо від згаданих — Орест Петрічук. Його збірка „Про це, що люблю я”, хоча й претенсійна, а все-таки цікава. Закоханий в епіку, губиться в спро-

бах творення „модерних форм”. Головне, що у цій збірці „еротик”, так це „духовницькі” мотиви, подиктовані тими, під чийми крильми він заховався. Як що ці мотиви звучатимуть і далі, так не поможет йому й „сам” Тичина, за полі якого він хапається.

Тепер ще, як про надійних молодих поетів, варто сказати пару слів про таких „юніаків”, як — Семчук, Цурковський, Лімниченко та Меріям, якими здогадо вичерпується загальна кількість молодих служителів української музи на терені Галичини.

Спробами організованого життя й праці молодої, молодшої і наймолодшої генерації були: чотири зшитки невеличкого літературного місячника „Митуса”, у 1922 році; товариська група „Богема”, яка, відсвяткувавши пару „ювілеїв” (Лепкого й Олеся), існує і не існує; а тепер, уже наймолодші, випустили першу книжку свого місячника „Наука й письменство”, який, недивлячись на свій поважний розмір (8 аркушів!), зовсім не тішить своїм змістом...

м. Львів, 1924 р. 5 грудня.

† Д-р Омелян Огоновський,

проф. укр. літер. на львів. університеті, четвертий вельми заслужений голова Т-ва „Просвіта” від 1877—1896 р., який через 30 рік працював безкорисно в Т-ві і лініїв тривалі сліди своєї праці, як учений і громадянин. Похоронений у Львові.

ГУЦУЛЬЩИНА

О. ОЛЕСЬ

Гуцули

I.

Країно див! Далека мрія,
Зелена казко серед гір,
Де вітром дух наш вільний віс,
На гори загнаний, як звір:

Де, віжний, крила простягає
В ночі над тишию осель,
А в ранці соколом літає
Або голосить серед скель.

Де голод він пустив до хати,
Де дав він тіло розпясти,
Щоб тільки скарби заховати,
Щоб тільки душу зберегти.

• • • • •

II.

Мовчить Гуцул, мов уст не має
І мовчки вище в гори йде, —
За його гірський ліс співає,
За його Черемош гуде.

За його гори ладан курять,
І камінь чайкою мрічить...
Він тільки плаче, як одурять,
Він тільки терпить та мовчить.

Мовчить Гуцул, мов уст не має,
І далі вище в гори йде. —
За його гірський ліс співає,
За його Черемош гуде.

ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРА ДУЧИМІНСЬКА

Чех Людвік Файгль

Етнограф і знавець Гуцульщини.

ЄЮ статтею хочу познайомити читачів з Чехом, який перебував в нас уже довгі роки (від 80-тих років), який посвятився спеціальним етнографічним студіям Гуцульщини, замілувався душою та зовнішнім життям нашого народу.

Українським народом цікавилися вже нераз чехи, що раніше перебували в нас. Доказом цього є записи цих учених і ряд статтів у „Магісі“ . Мусимо сказати, що вони мали додатні впливи на наших учених.

Чехи взагалі визначаються замилуванням до етнографії, чому може і завдачують своє відродження і свою відпорну національну силу.

В літературі чеській тема находило перлини, які прикрашують чеську народну свідомість. Візьмім хоч би такий прегарний символічний твір, як „Imultus“ Закра. Його вистарчало, щоб підситити вогонь на народнім жертовнику на довгі літа, вистарчало, щоб в слушний час вибукло полумя.

Цього літа познайомилася я особисто з вищезгаданим Чехом, п. Файглем, і бачила його незвичайно багате зібрання всіх творів музеальних нашої Гуцульщини.

Гріба було велико: посвяти, заміловані в муравлиної праці, щоб зібрати таку багату колекцію. П. Файгль не є власником великого майна, щоб його досліди можна брати за легко здобуту річ, — але чоловік праці, що весь свій заощаджений гріш відав на подорожі, щоб грунтовно дослідити життя нашого Гуцула у всіляких хвилях його життя, а заря-

зом студіював його дивну, повну творчості й широкого розмаху душу.

Стара гуцуленка

Двадцять вісім раз іздив він на Гуцульщину й своїми ногами міряв землю гуцулів, шукаючи цікавих для його скарбів духа людського. При праці помагав собі докладними студіями всіх етнографічних праць в цім напрямі, які має в свій бібліотеці. Навіть в англійській мові має одну працю по українській етнографії.

Багатий його збір, хоча й в тіснім помешканні, яким можна б заповнити чотири салі музеальни, — уложеній він вельми майстерно, пізнати руку фахов-

Прикрас бронзових є також кілька сот штук: хрестики, спинки, нашивники, клямри, остроги, образи, Ігольники, товчки до горіхів, перстенці, ковтки, кресала, гудзики, затинки, ножі і виделки.

Відділ Інструментів має усе, що є на Гуцульщині: триметрові тримбіти, ліра, цимбали, бубни, армілі, дуди, пишівки і прегарна колекція сопівок поодиноких і подвійних.

Відділ дерев'яних виробів є прикрашений виробами шкрабляків: тарелі, рами, скринки, чаши, пушки,

З гуцульських гір

Молода гуцулка

Краєвид

ця-артиста в розміщенню і, не зважаючи на те, що збірка має тисячі окázів, — легко можна переглянути поодинокі відділи. Не знаходимо тут нічого зайвого, нішо не повторюється в своїх мотивах, але й нічого не бракує тут з Гуцульщини: кераміка, зброя, інструменти музичні, металеві й бронзові вироби, вишивки, гафти, вироби ткацькі, витинанки, роботи кораликові, строї, знаряддя, моделі, писанки й предмети обрядові, — словом усе, що оточує Гуцула в його буденнім життю й чого вживає він в обрядовості.

З керамічних виробів бачимо: Бахмінського з Косова (ціла його школа), Петра Коссака з Пістиння, Йосифа Барановського з Москалівки. Є там кілька сот штук ріжнорідних: тарелів, мисок, горців, горнят, декораційних звірят, ваз, начинь на напої, ліхтарі, хрести і кафлі.

Колекція збрі — є імпонуюча. Не бракує, хіба там ні одного зразка, бо є коло сотки. Бачимо: скалкові кріси, пістолі, топірці, війтівські і жіночі палиці, порохівниці, гарапи, всілякі „ташки та торбівки” з усіма своїми прикрасами.

сідло, упряж на коня і різьблене ярмо. Є також багато форм всілякого роду на сир і віск, є різьблені ложки, виделки і всілякі держаки.

Що до укр. вишивок — то хиба ніхто на світі, ніякий музей не має такої збірки, як п. Файль. Є моделі всіляких частин одягу, як чоловічого, так і жіночого.

Писанок є також ціла колекція.

Для доповнення тла і рам розміщено й образи гуцульських мотивів: Северина Обста, Пстрака, Труша і величавий образ Качор-Батовського, який зображене укр. лірника, з лиця якого бе натхнення. Є навіть один цікавий автопортрет Гуцула, роблений олійними фарбами, на якім всі подробиці одягу відані дуже докладно й через це він має вартість етнографічну.

Всіляких картин і карток є до тисячі. Усі ті картини доповнюють цілість, творять гармонійну лінію і мило вражують око, — чого не висловила збірка — те доспівала ця прегарна декорація. З кожного

відділу бе життя і часом здається, що відчувається присутність духа артистів, творчість яких взорувалась на природі, вдивляючись у власну душу, ніби книгу.

Крім чисто гуцульських взірців, має ще п. Файгль

оком. Вартість згаданої збірки неможна сінити – бо праця її власника не має ціни.

Багато інституцій закордонних і польське міністерство освіти вже не раз проповували п. Файглеві догідні умови в справі набуття цеї цінної збірки, та

Гуцульський похорон

старі євангелії і церковні образи, а навіть є цілі „царські врати” та зразки окрас словацьких, чеських і польських.

От такий скарб нашої етнографії і історії криється в домі Чеха у Львові-городі під нашим боком та

на разі він не думає її продавати. І певно не легко збудеться цього дорібку цілого свого життя.

Слід би нам де-що в тім напрямку подумати.

Ось цих кілька слів про Чеха в нашій вітчині, якому близька й цікава душа нашої творчості й артизму.

ГРИЦЬКО БУРХЛИВИЙ

З ЦИКЛЮ „Мандрівка“^{*}

I.

Пісонний я йду... Блукаю...
У снах чужа мені земля...
Іду, мов тінь... чогось шукаю...
Блакитна туга журавля.

Іду чужий поміж чужими
Без слова ласки, привітань,
Один — зі снами золотими
І з духом тихих поривань.

Іду незнаними шляхами
У сяйві ясних злотих смуг...
Де ці таємні диво-брани
І хто в мандрівці сій мій друг?

Ніхто! — У вічності почата
Душа на своє лоно йде...
Далекий гомін щастя-свята,
Далеке царство золоте!

II.

Я йду. Не йду, а мов знімаюсь,
Як янгол в сяйві злотих смуг,
З проміннями дитинно граюсь
І лину легко — ясний дух.

А в серці тихе безгоміння...

Зо мною смуток — добрий друг...
— І грає соняшне проміння,
А звук найтихший ловить слух.

Проходжу попри стиглі ниви,
...Вітрець на хвилечку ущух...
..іржуть десь коні карогриві,
А чорну скибу крає плуг.

Ідуть женці, блестять серпами,
Лунає пісня голосна,
Пролине пчілка над ланами
І в шумі зникне десь вона.

Пташки збирають спіле зерно...
У полі гомін, туркіт, крик...
...Куди, куди-ж свій крок поверне
І де спочине мандрівник?

А я ні орю, ані сію,
Ані збираю хліба з піль,
Лиш зір знімаю до обрію,
Колишу в серці тугу, біль!..

^{*}) Твір молодого поета з Галичини.

СИЛЬВЕСТР КАЛИНЕЦЬ

БЛАЖЕННИЙ КАМІНЬ

Галицька легенда

Славна колись була, сказа...
Галичина!

ІІ. Кузин.

РОХОДЯЧИ з села Бількова (Богородчанського повіту) білля руїн Скита Манявського, які, як старі лірники, співають сумно про дорогу стару бувальщину, присів я біля нахиленого каменя відпочити. День був гарячий. Сонце піднялось на південь і припекало наче вогнем. Я розлягнувся та поклався в тіні густої ліщини й, поглядаючи на руїни, хріяв про бувальщину. Нараз почув я шелест у кущах. Я скочився як стій і побачив між кущами густої ліщини дідуся, якому не гріх було і сотку літ рахувати. Побачив він і мене, пізнав, що я не тутешній, поздоровив мене, а далі — пісвернувся на право, до куща ліщини, зігнувся і почав витинати прута. Щоб довідатися від старця де-що про ці руїни, про які я нераз читав, гукнув:

— Батьку! — як бачу, ви вже не одно літо пережили, однаке ще беретеся до праці. Час вам відпочити.

Він підвівся, загорнув угору крисання, глинув весело на мене і каже:

— Хвалабо, пережив вже півтора копи літ, тай іще якось Господоночко крівить мої сили, зможу ще шонь-tonь дещо працювати!

— А навішо-ж вам цей прут?

— От бачите, пасу вівці, а що гаряче, так отже розбіглися по між кущі. Хочу іх позганяти!

— То ви, батьку, тутешній?

— Так, паночку, з діда з прадіда! Мій дід в тих лісах побережникував, по дідові батько, по батькові я, а нині мій син побережникує, а я хоч і не мушу туди лазити, однаке вже з молоду привик до праці, то ж ходжу за вівцями!

— А чи ви не сказали б мені де-що про ці руїни?

— Ой руїни, руїни, святі вони нам, святі! Колись і люди в них жили, молили Бога, тай краще жилося на 'світі' а нині?.. — похитав головою я заплакав.

— Розкажіть батьку.

— Та вже, не відмовлю вашому проханню, розкажу все те, що чув від небішка моєго батька, земля ім пером!

На згадку про батька вклонився і відкрив синіну. Потім присів біля мене на мураву, вийняв з черепянки файку, наложив тютюну й почав оповідати:

— Було це дуже, а дуже давно, здається тоді, коли Галич іще здався столицею князя Данила. Отож з Київської Печерської Лаври два черніці за якусь кару були вислані в світ. Ішли вони село від села, місто від міста й за піврік своєї мандрівки зайдли в сторони Карпат. Один чернець мав з собою золотий хрестик, а другий чернець пляшку води з джерела Печерської Лаври та ще вагу. Ціль їх була — скрізь, куди переходитимуть, важити воду ріжників сколиць, а котра б вода рівнялася вазі Печерського джерела, так на цьому місці мали заснувати скит. Так мандруючи, зайдли вони над Бистрицю, коло Со-

лотвіни, та задумали по довгій мандрівці відпочити. Помолились Богові, поживились дикими овочами, яких у цих лісах було багато, відтак стали готовитись в дальшу дорогу. Але тільки знизились з берега Бистриці, щоб зважити воду, стрінули молодого рибака, який сидів над берегом і ловив сіткою рибу. Рибак побачивши черніців обійшовся з ними дуже чено, а дізнавшись, звідкіля вони та по що прийшли в ці краї, попросив їх, щоб згостили до його печери. В дійсності, не був це звачайний рибак тільки чорт, який, кажуть, був післаний Люципером на цей світ вигнати з цього місця тих манахів, щоб не важили води з Бистриці та не будували на цьому місці скиту. Черніці не підозрівали жадної зради, дались на мовити, а коли зайдли в печеру рибака, тесові двері печери з великом гуком зачинились. Черяці цього зажахались, бо пізнали по уладженню в печері, що це хитрощ злого духа. — крім стола, а властиво не стола, а пенька, який заступав в печері стіл, не було нічого. Наразі заспокоїлись, чекаючи кінця — що з цього вийде. Рибак попросив їх сісти коло цього пенька, а сам вийняв із якогось закамарка великий камінний збанок з вином та горнятка й почав частувати. Черніці ще не припускали зради й дали намовитись. Налили вина до горняток, а коли почали пити, перехрестили вино. Рибак обурився й просив їх, щоб цього не робили. Черніці коли почули таке, зрозуміли, що находяться в приятеля злого духа. Отже вина не пили, лише просили його, щоб випустив їх з печери. Рибак зареготав кажучи:

— ..Я випущу вас на волю тоді, як ви мені підпишете, що залишите зараз цю країну та підете туди, звідкіля прийшли!

По цих словах знявся великий шум і явилося багато чортів. Отже черніці знайшлися в великим клопоті. Чернець, який мав золотий хрест прикладав його до дверей, які зараз відчинились, — так він вийшов з печери. Другий чернець, який мав воду, побачивши чортів коло себе, почав кропити свячену водою, посугаючись все дальнє й дальше вперед. Чорти побачили побіду над собою, почали рити землю й тікати виритою норою, аж вийшли на місце, котре нині зветься Манявою, а за ними вийшов і чернець. Помолившись Богові, присів він змучений під лісковим кущем відпочити. — А треба знати, що тоді ще не яких сіл тут не було, лише густі ліси, в яких вільно можилася всіляка звірина. Отже не швидко ці два черніці зійшлися, понеже один зістав при брусних дверах, а другий норою відійшов дуже далеко. Так вони цілий місяць блукали по лісах, не знаючи нічого один за одного.

По місяцю сталося, що один подорожник, переходячи тудою, стрінув першого черніця при брусних дверах і той оповів йому свою страшну історію з рибаком та скаржився, що стратив свого брата черніця... Подорожник перебув з ним одну ніч, а другої днини пустився в дальшу дорогу, де по якимсь часі, стрінув другого черніця, який рівноож оповів йому свою пригоду з чортами. Подорожник оповів про зустріч з першим черніцем і таким способом обидва черніці зійшлися знову зважили воду, і як раз вона рівнялась вазі води з джерела Печерської Лаври.

Отже тут було ім призначено осісти.

Вибрали відповідне місце на монастир. Написали до Києва й дістали поміч на будову скита.

Але поки вибудували скит, ці чернці перебували під цим Блаженним каменем, коло якого ми ось сидимо. Він служив ім за чернечу келю і каплицю. Розуміється, колись виглядав він інакше, не так, як нині його бачимо. Манахи не засіли одної хвилини, працювали день денно коло Блаженного каменя. Прочистили кущі тернини для вигідного приступу, зро-

били горожені двері, а перед печерою завели гарний город, де садили ярину та сіяли збіжжа. В цій пе-чері пережили чернці дев'ять літ, а по дев'ятьох літах став роскішний на цілу Червону Русь скит Манявський. Він стояв довгі літа, аж в 18 століттю зруйнували його татари, а цисар Йосиф II Австрійський скасував його зовсім. От і тільки знаю про цей Блаженний камінь та про скит від своєго батька! — закінчив дідусь, утерши полою піт з чола й тяжко зітхнувши.

ЛЕМКІВЩИНА

Народні пісні

I.

Чудуються люде, чого я си співам?
З великого жалю, бо розкоши не нам!

—
Там на горі млачка, купалася качка,
Видам я ся, видам, — хоц-эм не богачка.

—
Вісьта, коню, вісьта, не тикайся дишля,
Не ход до Марисі, бо Марися пишна.

—
Пониже загради — родилися кряки,
А сусідски хлопці, лем сами криваки.

—
Пониже загради — зелена хропива,
А сусідки дівки, — сама біда крива.

—
Або мі заграйте, або забубнуйте,
Або мі на війну — конника рихтуйте.

—
Мала я милого, як павер — білого,
Тепер-эм дісталася, як циган — чорного.

—
Фірман з гори іде, але не гамує.
Ци коні не його, ци їх не жалує?

Кед ня Марись любиш, не повіч
никому,
Бо люде рознесут, як вітер солому.
(Сяніцький повіт)

II.

ДАЛАС НЯ МАМЦЮ...

Далас ня мамцю, далас ня мамцю
Ой далеко од себе.
Заказувалас, заповідалас,
Не ход, дівко, до мене.

—
Терплю я рочок, терплю я другий,
Та не можу стерпіти,
Перероблюся в сиву зозулю,
Та прийдеся злетіти...

—
Ой прилечу я до твого саду,
Та сяду на сливицу,
Ой вийди, вийди, моя мамочко
С раненька на водицу.

—
Мамочка вийшла, гойшя, а гойшя!
Чогох ти хочеш сива?

Прийшлам, мамочко, тай до садочку,
Бо я його садила.

—
Моя дівонько, мій голубоньку,
Де твоє біле тіло?
Моя мамочко, мій голубочку,
Од нагости змарніло.

—
Моя дівонько, мій голубоньку,
Де твої білі шати?
Моя мамочко, мій голубочку,
До коршмоньки забрато!

—
Моя дівонько, мій голубоньку,
Де твої сиві очі?
Моя мамочко, мій голубочку,
Та виплакалам в ночі.

(Криниця)

Лемківські типи. (Село Рудавка, сяніцького повіту).

ОЛЬГА ОЛЕКСАНДРА ДУЧИМІНСЬКА

ПАДАЄ СНІГ

(Пам'яті М. Кобринської)

АДАЄ сніг, тихий, білий сніг... Вона любила цей сніг...

В моїй уяві воскресла Вона. В зимові ночі ми ходили далеко цим білим килимом...

Бували місячні ночі, повні брилянтів, хрустальних та самоцвітів — розкинених невидимою рукою по савані смерти-спокою... Все блищить таємним, неземним блеском... манить око — і душу виманює...

Бували ночі хмарні — лиш білою снігу ясніли... Тиша таких ночей бувала ще глибша та сповідала серпанком таємничили душу... яка то ховалася у тлібіні, то знов вихилювалася приманювана тою глухою тишою, тим могутнім голссом природи і ніжної душі... кликала... кликала... Душа відчуває споріднення...

Йдемо... ніч. Місто залишилося далеко за нами. Сніг усе прибрав у білі пухові кожушки.. Білий саван, вколисує біль і сум... присипляє своєю тишою... Це його пісня.

Йдемо мовчки... бо відчуваємо близкість Бога,

присутність творчого духа, якого в даній хвилині не полошили грішні думки профанів, ні їх пусті слова...

...Душі наші, злившися в одно, моляться Величі — Богові Природі... чи може співають пісню, на віяні подихом краси... А сніг падає...

Або розмовляємо. І тоді найширші думки просили визволення, прибиралися в слова... Чи це була сповідь душі перед собою, чи скарга природі, з нею розмова... Щось неземського почувається в цілім світі, вся буденна дійсність зникла... Йдемо, а сніг, білий, мягкий — пестить душу

Манастир с. Василіян у Гошові.

† Антін Гладишевський,

дир. банку „Краєвого Союзу Кредитного“ у Львові, довголітній і многозаслужений голова „Рідної Школи“ („Укр. Педагогічного Т-ва“), номер в 1923 р.

Або Вона в малій кімнатці, в якій постать її виступала тим виразніше. Гордо випростувалась, руки заложила, мовчки вдивлялася в кусень городу й пару деревин, які заглядали у вікно...

Сніг падав тихенько й укладався до спочинку на гілках дерев, на кістяках тогорічних цвітів, з яких творив дивні езотичні рослини... а її душа творила...

Я — в такі хвилини душою молилася до НЕЇ, до її духа.

І знов падає сніг білий, тихий... Сутінки...

Огонь в печі... Блимає по стінах, предметах, малюючи й нагло змінюючи начерки задуманих ним образів...

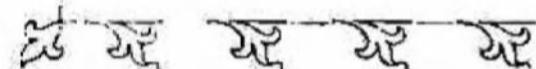
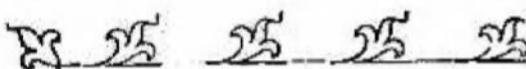
Вона задивлена в ті блески, повні таємничих рухів, снує думки, розвиває картину, своїх плянів, чого ще життя не дало їй викінчити, а чого ще її не розпочала... Нанизує перлинини і коралі... „Не знати, чи стане життя на всю працю?“ — каже зітхуючи.

І не раз довго в ночі сиділи ми, задивлені в погасаючі іскорки, попелюче вугілля... та в душах на-

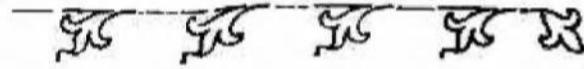
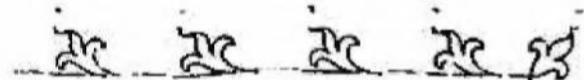
ших жарів святий огонь, займалися нові ідеї, які просились в життя...

А на дворі падав тихий, білий сніг...
І нині падає сніг...

В царстві мічного спокою, високі, розлогі дерева захищають своїх мешканців від живого завіньшного світу... та сніг, дрібненький сніг, падає, продиряється крівь безлісті віхи...

ІВАН ЦАНКАР

В ГАЮ

З словенської моїн переклав Михайло Фіран. *)

6 СІННЄ листя, червоне, бліскуче шуміло на сонці, співало — смерть. Вечірне проміння тихо миготіло й потопало в далекій темряві. Я сидів в тіні каштана. В мене на серці лежала тягарем жалість, яку людина відчуває, коли не знає в немилосерднім зеркалі побачити цілого себе: своє життя, свою молодість і своє захмурення. Все, що вона думала й чинила, негайно набере іншого обличча й іншого значіння. Прийшла в країну, яка була їй милою в споминах, глянула здивована і не пізнала тої країни. „Чи ж це ти, колиско моєї молодості? Це не твоє обличча, твої очі спілі і не вітають мене!“ Стрінула людину, яку в давні часи сердечно любила; пустий і холодний її погляд, зимна її рука, серце вже не промовляє до серця. То, що колись було живе, тепер скамяніло, є без душі і без мови... Кожна думка, так сильна й тепла в хвілі народини, жила лише в тій єдиній хвилині і зараз зівяла, вмерла; так падає листок з гілля і лежить в горосі згорблений і мертвий. Кожна думка, кожне слово, кожний рух — зівялий, скамянілий, нема вже в них вуші. Капля за каплею капає з тої посудини, що називається моїм життям; незабаром посудина буде порожня. Листок за листком падає з того дерева, що з'ється мое життя, незадовго буде дерево сухе й голе: ні оновлення ні відродження нема; що станеться з прелитою каплею, з опалим листком, хто то може знати: та порожня посудина розіб'ється, тога деревина всхне...

Вечеріло в гаю; повіяв зимний вітер, ще густіше стало падати мертві листя на землю.

Надійшла молода пара. Ішли тихо й поволі. Не бачили вони зівялого листя ані вечірніх тіней; ішли так, інчаче юти крізь власні молоді мрії. Я чув шопотливі слова, чув із шілкою виразно в своєму серці ще тоді, коли вони вже були далеко, як давні тіни в темряві... Нікак тепер не можу сказати або написати таких слів; для мене вони є храплини, що впали на пісок, листи подоптані на дорозі. Молодість, любов, вірність, надія на будущість, віра в щастя... незрозумілі й порожні слова, як незрозуміла моя вітра з гіллям. Там далеко в пітьмі, там зовні ще живі і теплі: незабаром ляжуть у спомини, як зівяле листя в піску:

„Ти найсолідша, дорога!“ ...дех ти тепер, ти найсолідша, дорога? Навіть в найдальших думках тебе нема... „Ти найдорожчий!“... де ти тепер? Навіть в найдальших думках нема тебе...

Надійшло двоє старих людей: верталися до міста. Іди піднімався палицею, вона була згорблена і потрясала одноіменною головою. Говорили поволі шепотом, зівялими вустами.

„Незабаром притисне аніл, треба буде старатися за дракою!“

„За драка!“

„Боюся, буде прикра зима!“

„Дай Боже, щоб ми її перебули!“

„Дай Боже!“

*) Перекладчик-галічанин.

Зітхаючи, згорблені, непевним кроком потопали в пітьмі.

Повіяв сильний вітер і рій листя полетів на дорогу...

Легким кроком надійшли два хлопці, два веселі студенти. Я зняв ту пісню, що вони співали. Я й сам колись її співав, ту пісню гордої, бундючної, в побіду віруючої молодості. Молоді очі бачили, молоде серце пізнало, що вся минувшина народу—це пошанні гідний еросиль без життя і без соку для теперішності, і що та сучасність сама є цілком блудна, викрутаста, як дорога в багниці. Молоді очі бачили й молоде серце пізнало всю побарвлену і прикрашену брехню явного і прикритого життя, шановану маску на ганебних обличчях, чисту одіж на нечистих тілах. І при тім пізнанню спротивилася молода воля, взвеслася на сильних крилах високо над багнищем, на зустріч побідносній майбутності... Не знаю вже більше тих слів і думок: задалекі вони мені — каплі, що щезли в піску, листя в порослі придолтане. Де ж тепер те пізнання, де бажання і бій і побіда? ...Дві тіни тихо щезли в темряві, в шелесті зіяялого листя затихли кроки. З ними пішло і щезло познавання, бажання і життя — пішла і щезла моя молодість...

Надійшли два старі пани: верталися до міста, були змучені і похилені, тісно загорнені в полинялих пальтах. Мені здавалося, що я вже бачив, перед одною мінutoю бачив ті зморщені, зівяді, сиві обличча, ті знеможені, заспані очі, ті тонкі, трептючі коліна; і що я чув вже ті сипливі, тяжкі голоси, ті будені слова, чув іх перед одною хвилиною.

„Добру каву мають там в горі, все ще добру каву...

„Добру каву! Але торік, здається мені, була ще ліпша!”

„Може справді була ліпша... Сметанки, здається, замало...”

„Якась водяна, так якось мені здається!”

„Справді, водяна! Але, зрештою, кава цілком добра!”

„Цілком добра!”

Бурмотіли так, зторблені, з трептючими колінами, і щезли поволі в пітьмі.

Я також встав. Вітер ставав що раз сильніший, іначе перед бурею, листя сипалося на чорну землю і вже голе гілля сторчало проти неба...

I. Б—К

ДОСВІДИ МИНУЛОГО

...Кожне покоління повторює ті самі ісхиби, ті самі дурництва і вчиться тільки власним досвідом. Історія — бездонна криниця забування...

(Сен-Бен).

СТАННЯ сесія Ліги Націй і надії на її роботу у втомленого людства викликають цілком природно спомини про ріжні спроби в минулому згрупувати держави таким чином, щоб можна було уникнути назавжди війни.

Не входячи далеко в історію, в спроби Фенелона, автора „Телемака” настілької книжки Пилипа Орлика, або аббе Сен-П'єра, секретаря французької делегації на Уtrechtській мировій конференції, згадаємо тут приклад порівнюючи недавній — Германську Конфедерацію від 8-го червня 1815 р. Було це в дійсності Ліга Націй в мініатюрі. 34 суверенних володаря і 4 вільних міста Німеччини, всі рівні *de jure*, утворили конфедерацію „для підтримки зовнішньої та внутрішньої безпеки Німеччини й незайманності сконфедерованих держав. В разі конфлікту між ними вони повинні були звернутися до посередництва Сойму. Коли ж це посередництво не матиме успіху, буде приступлено до арбітражу і вирок буде безапеляційний”.

Але — і тут думки переносяться в Женеву — для виконання цього вироку федеральний Сойм не мав ні армії ні грошей. Він цілковито залежав від доброї волі ріжних держав, які взаємно обов'язувалися підтримувати постанови Сойму силою. Пройшло 30 років, і в 1848 р. Прусія наложила руку на Шлезвиг, відмовилася підчинитися Соймові і приготовила армію. Але на цей раз Прусії прийшлося підчинитися Австрії, — а не Соймові — (Ольмюц).

Через 18 років — в 1866 р., Бісмарк з великою зручністю наніс удар Конфедерації.

Даремно Сойм пропонував своє посередництво в конфлікті Австрії і Пруссії. Даремно Сойм проголосив „федеральну екзекуцію“ проти Пруссії і звернувся з закликом до військ сконфедерованих держав. Ледве Сойм приняв ці постанови (14 червня 1866 р.), як пруський представник оголосив федеральний акт 1815 р. розірваним. На другий же день прусська війська окупували Саксонію, Гановер і Гессен, а там сталася Садова, де Австрія була розгромлена.

Так закінчилася Германська Конфедерація 8 червня 1815 р., яка мала метою „підтримку вічного миру обов'язковим арбітражем і гарантію суверенності та незайманності ріжних держав — членів конфедерації“.

Paris.

Товариство Взаємного Уbezпечення „Дністер“ у Львові

Дім Т-ва „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20, в якім містяться бюра і канцелярії Т-ва.

Видавництва в Галичині

Видавництво Т-ва „Просвіта“. Львів, Ринок 10. (Ливіє статтю „Т-во Просвіта“, стор. 3).

„Русалка“. Видавець Гр. Гануляк. Львів, Куркова 10. Видавництво популярних книжок, поштівок, візірців до вишнінання й т. д.

„Молода Україна“. Видавець М. Таранько. Львів, Зіморовича 5. Видає виключно книжки для дітей і молоді.

Вид. М. Матвійчука. Львів, Панська 17. III п. Шкільні підручники.

Вид. А. Бардаха. Львів, вул. Краківська ч. 1. Шкільні підручники, попул.-наукового змісту й ін.

„Червона Налина“. Руська 18. Книжки ріжного характеру.

Гр. Ганулян,
власник видавництва „Русалка“ у
Львові, енергійний і неутомний
видавець багатьох популярних кни-
жок, жур. „Театральне Мистецтво“,
поштівок, візірців до вишнінання
й т. ін. Народний письменник, який
написав багато оповідань з життя
лемків іхнім діялектом.

Вид. Укр. Педагогичного Товариства. Львів, Руська 3. Шкільні підручники, читанки, п'еси й т. ін.

Вид. „Друкар“. Львів, вул. Руська 3. Календарі.

Бистриця. Станиславів, Бистриця 76
Ріжні книжки.

„Она“ (О. Нузьма). Коломия, вул.
Святошинська 7. Белетристика.

„Видавничча спілка українського учи-
тельства“ Коломия, Народний дім.

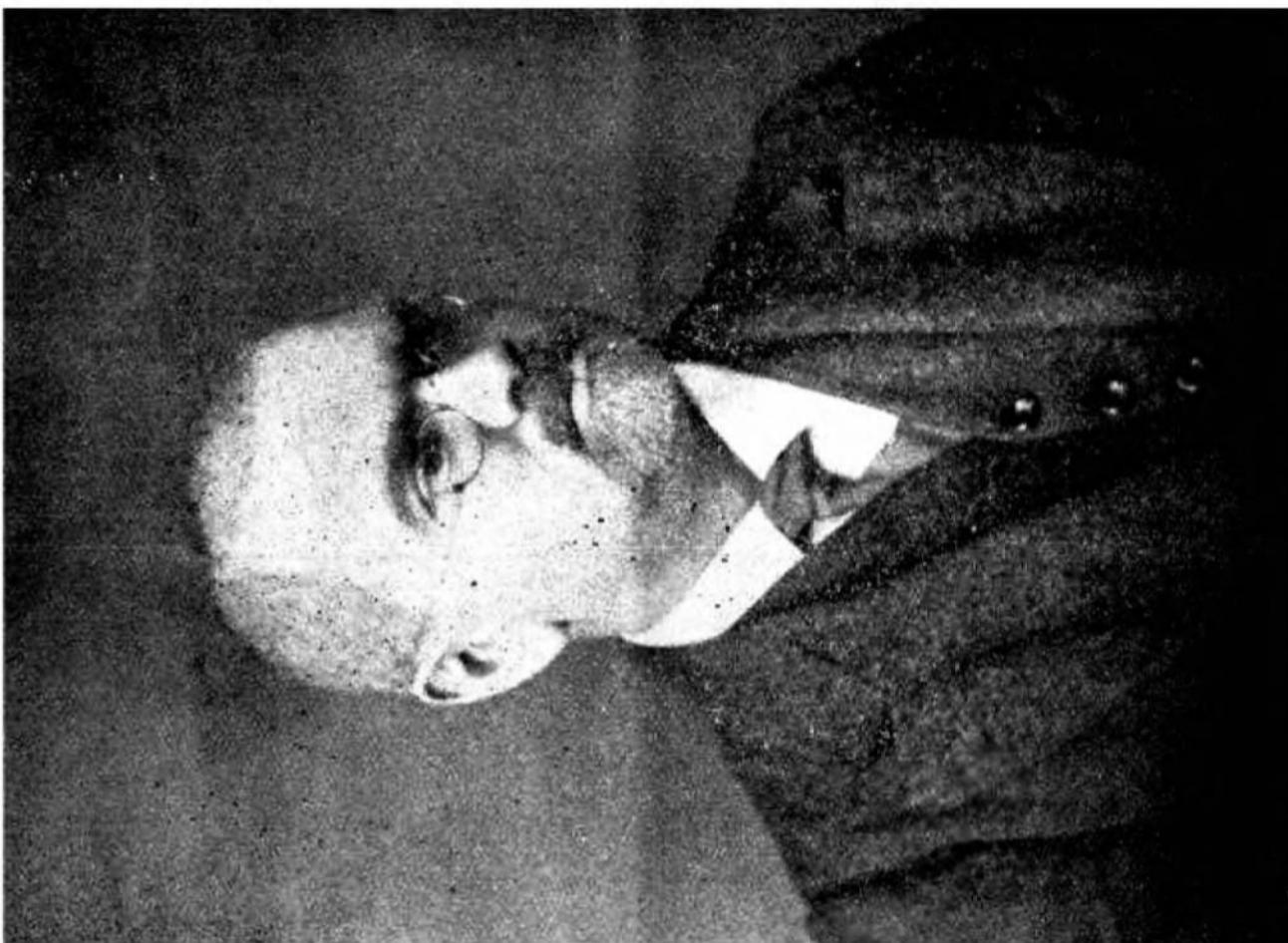
„Трембіта“ (З. Нуркевич). Коломия,
Міцкевича 9. Книжки ріжного характеру.

„Українська Книгарня і Антимарія“. Львів, Рутовського 22 (Народний Дім). Кн.
ріжного характеру.

Товариство Взаємного Уbezpeчення „Дністер“ у Львові

Д-р Степан Федан,
адвокат, ординатор, психотерапевт, заслужений лікар
УРСР, член Г-ва відомих ученет, „Дністер“ У Львові, б. голова
Укр. Громадського Комітету, запалний укр. філантроп і фінан-
сова діяч.

Д-р Володимир Охримко, адвокат, довголітній дир. Т-ва „Дністер“, б. посол до Австр-
ії, член Наук. Г-ва ім. Шевченка, автор на-
укових праць по історії філософії права і етнографії, засновник
політичної діяч.

ТЕАТР і МУЗИКА

Російські артисти Л. Чернишева і А. Долін, в ролі Афродити і Гіменея
в Лондінському театрі „Colosseum“

Літературне життя

Бібліографія

Д-Р ВАСИЛЬ ЩУРАТ. Фільософічна основа творчості Куліша. В 25-літтє смерти письменника. Нахладом автора. Львів, 1922. Стор. 132.

Ця невелика розвідка д-ра В. Щурата є, без сумніву, однією з найкращих монографій по історії української літератури: разом із тим вона є надзвичайно цінним причинком до історії фільософічних ідей на Україні; ми досі не маємо загального нарису історії фільософії на Україні, та майже не маємо й окремих монографій з історії фільософічних ідей на Україні; я тому книжка д-ра Щурата має для української освіти велику вартість.

Д-р Щурат висловлює в своїй розвідці багато новизні і надзвичайно цінних думок і згадів про світогляд і літературну діяльність Куліша. Перш за все, д-р Щурат, з новими аргументами в руках доводить вірність висловленого новішими дослідниками твердження, що Куліш не спроневірявся на старість літ ідеями своєї молодості, бо ті ідеї, які порізнили його з українським загалом в 2-ій добі його життя, були його ідеями вже в 1-ій добі: „Куліш із 1840-их рр., — каже д-р Щурат, — був тим самим Кулішем, якого знаємо в 1870-их рр.”. Далі шановний учений висловлює гадку, що, коли ми знайдемо „ключ розуміння” Кулішевих творів, коли вияснимо джерела оригінальних поглядів Куліша й зрозуміємо як слід Кулішеві ідеї (а до цього в великій мірі мусить спричинитися розвідка д-ра Щурата), — тоді ми „навчимося дивитися на Куліша так, як на Слов'яцького сьогодні дивляться Поляки — як на поета завтрашнього дня, який на дзвін заслонить собою все, що сотворено в українській літературі до нього”. Ця апoteоза Куліша, без сумніву, є вже перебільшенням, але перебільшенням надзвичайно характерним і, на мою думку, зовсім не беспідставним. Радикальна зміна в поглядах нашої критики на Куліша це безперечно один із проявів загальної кризи сучасного світогляду. Дуже можливо навіть, що, як би Куліш зявився в наші дні, він на деякий час міг зробитися найпопулярнішим поетом і може навіть речником досить широких кол нашої інтелігенції (особливо еміграційної); переглядаючи сучасні писання найкращих наших публіцистів та істориків, ми не раз зустрічамо ідеї, надзвичайно подібні до Кулішевих. Але не думаємо, щоб Куліш міг зробитися „поетом завтрашнього дня”. На Великій Україні був момент захоплення Кулішем*), та цей момент уже там пройшов, і тепер там панують уже інші настрої та ідеї. Думаемо, що в майбутньому визнані будуть велика вартість і значення Куліша та його творів, у тому числі й тих, за які довший час висміювали та ганьбили його українські критики, але разом із тим буде передана сурова критична оцінка Кулішевих писань і поглядів. Для такого повного зрозуміння й справедливої оцінки діяльності Куліша, розвідка д-ра Щу-

рати, не зважаючи на зазначене нами перебільшення літературної вартості Кулішевих творів, — приносить багато цінного.

ВЯЧ. ЗАІКИН.

НАЙГІРШІ КНИЖКИ

ПІД РОЗВАГУ ПРАВОСЛАВНИМ. (Про конечність обнови Православної Церкви). Написав широ-православний християнин. Кремянець—Холм—Люблін—Гродно—Вильно—Варшава. 1925. Стор. 20 мал. 16-ки.

В деяких країнах встановляється звичай в бібліографичному відділі літературних часописів виділяти рубрику для „найгірших книжок”. Вводимо цю рубрику з новим роком і в „Наш. Світі”, розпочинаючи його заміткою не тільки про найгіршу, але й про найбруднішу й найнеморальнішу книжку, якої нам не довелося зустрічати в останні роки, а саме про книжечку, згадану в наголовкові цієї замітки. Гірше подібної писанини трудно й уявити собі в наші часи. Властиво, що є анонім найнижчої марки: без підпису автора, без зазначення міста видання й друкарні. Щоб збити з панталіку читача, на обгортці подано б місто: справжнє ж місто, де цей анонім написано й видруковано, скрію. Місто це напевно — Львів, бо книжечка розсилається за Львова (про це свідчить поштовий штемпель). Про те, що книжечка написана й видана в Галичині, жаже нам і мова її, яка не запишає жадних сумнівів.

Трудно пісвірити, щоб написав її українець, бо методи, якими користується автор, не властиві духові українського народу. Як що дійсно написав її українець з походження, то він є вже давно трупом для нації, розіденим езуїтством. Автор силиється скрити, від чиєого імені він каже й на чию користь та з якою метою пускає в друк цей твір. Для інтелігентного читача це єсно: гакидти болотом православіє й звабити православних до себе, але для селянина відчути це трудніше.

Зміст книжки дуже не складний: у православії все погано, немає єдності (одного голови), тому треба „обновити” православіє, не цуратися інших ісповідань, а особливо того, яке колись „становило” з православ'ям нероздільну цілість... і їти до злуків всіх розділених церков... Ясно, в чому річ.

Але справа не в пропаганді, яку має право вести кожне ісповідання, а в методах, у тій підлості, рафінованій безсороності і цінізмі з яким автор уживає текстів з Письма Святого, й в тій бреїні, з якою він називає себе, бочись у груди, „ширим православним”.

Лише моральна гідота цієї книжечки змусила нас присвятити їй кілька слів. Авторові же скажемо, що він не тільки не „широ-православний християнин”, але взагалі не християнин, без найменшого розуміння християнської етики, без найменшого природного почуття сорому й совісти, яка може бути навіть у злочинців. Ще раз підкреслюємо, що вважаємо цю книжечку за найгіршу не за мету її, а за брудні методи й засоби, що плюгають і ображают українське слово.

В. П.

* В 1919 р., з приводу століття народження Куліша невелика група молодих учених на Великій Україні збиралає видати збірник статей про Куліша, в яких висловлені були приблизно ті самі ідеї, що в розвідці д-ра Щурата, але через „незалежні” та всякі інші зовнішні обставини цей збірник не був виданий.

НАДІСЛАНІ КНИЖКИ

В. В. Білобін. „Її недуги”. Комедія на одну дію. З російської мови переклав В. С. Л. Львів, 1924. Видавн. „Русалка”.

Леонід Андреєв. „Дні нашого життя”. Песа в 4 діях. Переклав Ол. Бабій. Львів, 1925. Редактор-Видавець Гр. Гануляк.

Трістана Бернгар. „Примхи долі”. Комедія на 1 дію. Переклад з французької мови. Львів, 1924. Видавн. „Русалка”.

Нікім Поліщук. „Гад Звіринецький”. Драматична легенда в 4 картинах. Львів, 1925. Редактор-Видавець Гр. Гануляк.

Е. А. Чебышева-Дмитрева. „Самотній у лісі”. Песка на одну дію для дітського театру. Переклав із російського Гр. Садовський. Львів, 1925. Редактор-Видав. Гр. Гануляк.

Нікім Поліщук. „Трівожні душі”. Драма на три дії з днів нашого сучасного. Львів, 1924. Видавн. „Русалка”.

Меріям. „Вечірі смутки”. Настрої (вірши). Прага—Львів. Р. Б. 1924. Видавн. „Логос”, стор. 16.

Андрей Камінський. „Галичина Піемонтом”. Львів, 1924. Накладом автора. Стор. 75.

Св. Амаросій Полянський. „Вечері св. Николая”. Співочний образокъ пъ 1 дѣйствію и 5-ти вотсюдахъ Для сельской сцены. Львів, 1921. Издание Общества им. М. Качковского. Стор. 16.

Джатре Николишин. „Артисти”. Комедія в 4-х діях. Коломия, 1924. Вид. „Загальна книгохвібнія”. Ст. 103.

В. Садовський. Північно-Західна Україна в світі статистики. Львів, 1924. В дбітка з Літер.-Наукового Вістника. Стор. 23.

Календар Т-ва „Просвіта” на 1925 р. Ріннак 47. У Львові, 1924 р. Триколорова художня обгортка, маса ілюстрацій, Літер. відділ „До праці”. Стор. 104+64.

„Друкар”, інформаційний календар на 1925 р. Львів. Стор. 147.

Веселий Календар на 1925 р. Львів, 1924. Видавн. „Русалка”. Двокол. обгортка, ілюстрації Ст. 48.

Господарський Календар на 1925 р. Львів, 1924 р. Видавн. „Русалка”. Літер. відділ, багато ілюстрацій.

„На стіці”. Ювілейна збірка 1894 - 1924. Ніка. Ів. Класинць. Львів, 1924. Стор. 39.

Ів. Зубенко. Остання жертва. В-во „Веселка”. Калін. 1923 р.

Ю. Сірий. Леся Українка. Коротк. парис на спомин 10-ліття з дня смерті поетки (1913—1923). Київ—Прага—Львів 1923 р. Вид. „Чорномор”, Стор. 25.

Ілько Борщак. Ідея Соборкої України в Європі в минулому. По невиданих документах і стародавніх працях. Париж, 1923. Вид. „Український Друкар”. Стор. 26.

Д-р Ол. Тисовський. Пласт. Накл. „Вісник з Заторожа”. Львів, 1923 р. Стор. 48.

Олеїсій Яромчено. Основи пластунства. В. 17 макроін. Вид. „Українське Слово”. Белан. 1923 р. Стор. 53.

ЛІТЕРАТУРНА ХРОНІКА

ОЛЕНА ПЧІЛКА, відома українська письменниця, мати геніальної Лесі Українки, переїхала з Гадяча на стацій побут у Київі. Не зважаючи на свої 72

роки, письменниця держиться добре. Метка, рухлива, як завжди. Приготовила до друку нову серію вишивок і гафтів.

При цій нагоді зазначуємо, що при помочі О. Пчілки з'явилося повне видання творів Лесі Українки під редакцією молодого критика Зерова. До кожного твору є доданий короткий моментар.

103 ЧАСОПИСІВ НА ПІДКАРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ. Святочне число ужгородського часопису перечислює газети, які виходили на Підкарпатській Україні. На підставі цього зіставлення виходить, що у цій малій країні, що має 600.000 мешканців в останніх пяти роках від 1-го лютого 1919 почавши, з'явилося 103 денників, тижневиків і місячників. Очевидно, найбільше жидівських часописів, 1-го лютого ц. р. має це число збільшилося ще на одну українську газету „Карпатський Голос”.

П. ТИЧИНА, В. ПОЛІЩУК і О. ДОСВІТНИЙ У ПРАЗІ. 24 грудня 1924 р. прибули до Праги (проїздом в своїй науковій хомандровці по Зах. Європі) члени спілки письм. „Гарт”, поети Павло Тичина, Валеріян Поліщук та белетрист Олександр Досвітний.

7 січня в салі „Студенського Дому” в Празі відбулася перша вечірка цих поетів та їх доклад про нову українську літературу та її здобутки, а, зокрема, про „Гарт”.

Друга частина вечірки була присвячена декламації творів молодих укр. письменників. Читали свої твори Павло Тичина (5 поезій), Валеріян Поліщук (4 поезії) та Олександр Досвітний уривки з роману „Американці” й де-що з своєї книги оповідань: — „Тюнгуй”

Відбулися також вечірки 8 і 9 січня.

UKRAINICA. В ч. 278-му щоденної газети „Moravsko-Slezsky Dennik”, („Моравсько-Шлеський Денник”), який виходить у Моравській Остраві, надруковано в чеському перекладі К. новелю співробітниці „Н. Світу” п. Ольги Дучимінської п. н. „Співачка”.

OSTENROPÄISCHEN KORESPONDENZ. В Берліні від двох місяців почав виходити двотижневик під наведеним наголовком. Завданням цього двотижневика інформувати світову, а в першу чергу німецьку пресу про відносини, в яких доводиться жити народам — українському, білоруському і литовському в Польщі — і про відносини на Сході взагалі. Редактований незвичайно старанно. Крім цього, появляються бюлетені Пресового Бюро.

РІЖНІ ВІДОМОСТИ

СВЯТКУВАННЯ ПАМЯТИ ГЕТЬМАНА ПАВЛА ПОЛУБОТКА У ВАРШАВІ. 26 грудня 1924 р. минуло 200 літ від дня героїчної смерті в Петербурзькій Петропавловській вязниці славного борця й мученика за волю й державність України Гетьмана Павла Полуботка. В роковини смерті Гетьмана Полуботка відбулося засідання Українського Правничого Товариства, на якому проф. В. М. Заікін виголосив доклад „Про боротьбу України за свою державність у XVII—XVIII вв.” (див. „Наш Світ” ч. 19—20). 4 січня ц. р.

у Варшавському Православному Митрополичому Соборі відслужена була в присутності великого числа молящихся панахида протопресвітером Собору о. Т. Теодоровичем, перед якою протопресвітер о. Теодорович сказав слово, присвячене памяті Гетьмана Полуботка. 8 січня ц. р., з ініціативи Укр. Правничого Т-ва, при участі Укр. Центр. Комітету та Українського Клубу, в помешканні Укр. Клубу (Варецька, 7) відбулася урочиста академія в память 200-ліття героїчної смерті Гетьмана Полуботка. На академії ви-

ступили з промовами п. О. Саліковський і проф. Задікін. Далі відбулася концертна частина академії, в якій узяли участь український хор і оркестра українських мандоліністів. Крім численних представників української молодіжі у Варшаві, на академії присутні були також провідники грузинської еміграції в Польщі.

МОГИЛА Б. ГРІНЧЕНКА — І ДІТИ. Коли 1го грудня тому відвідала могилу Б. Гринченка його дружина — письменниця Марія Загірня — не застала ні хреста ні стовпів у задіяній огорожі. Один добродій пояснив їй, що „продано на осі до возів“. По якім часі зайшла письменниця на цвинтар у друге. І цим разом застала на могилі незабутнього письменника-дядечка металевий хрест, і на ньому табличку, на якій дитячою рукою написано: Борис Гринченко, 1863 — 1910. Від українського дитячого клябу ч. 10, 93. IV. 1922.

ЦІКАВА НАХІДКА. З трьохмісячного журналу українознавства „Україна“ в Києві (1—2, 1924) довідуємося про находку мумій кованих тіл у церкві в Седневі Чернігівської губернії. Оглядаючи церкву, збудовану 1690 р. чернігівським полковником Я. Лизогубом, завважив один з чернігівських урядовців, що у цокольній частині церкви є вікни, а ніякого входу до тієї частини нема. Серед мешканців найшовся чоловік який в 60 роках минувшого століття, поправляючи дахівку в церкві, спустився в льох і там віднайшов дві крипти, а в криптах труни. В де яких з них мали находитися добрі збережені тіла. По цим вказівкам спустився в крипту і згаданий урядовець, який сповістив про находку завідуючого держ. музею, Шулєєвського. Вислано туди комісії, які найшли дві крипти з 32 і 17 трунами. Де які тіла дуже добре збережені, з нормальню-тілесною краскою, нігтями, повіками і т. п. Бракує тільки всім волосся, аникиння якого приписують гусільницям, що вкривали собою внутрішню поверхню віка. Збереглося також дуже багато дорогоцінної одягу. Академія призначила окрему комісію для близьшого розслідування находки.

БІЛОРУСЬКИЙ ЧАСОПИС У ВАРШАВІ. З 1 лютого в Варшаві при Православній Митрополії буде виходити церковно-народний двотижневик білоруською мовою під назвою „Православний Беларус“.

Від Видавництва.

Рік видання часопису.. позапартійного, позатрупового, не від якого незалежного, а до того ще літературно-наукового та ілюстрованого — це така важка справа, яку може цілковито зрозуміти лише фаховець. Це не рік, а ціла епоха праці й боротьби. Епоха, яку не всі видання спромагаються витримати й пережити. На наших очах в останньому часі вмерло кілька подібних часописів, з котрих деякі народалися я жили кавіть при значно кращих умовинах, ніж ми.

Поборовши всі надзвичайно тяжкі економічні й всікі інші перешкоди, „Наш Світ“ мужньо дійшов до кінця того шляху в часі, що називається роком.

Не тільки перейшов його, але й розпочав цим числом новий етап, новий рік видання.

Вже один цей факт окрілює нас надією, що житимемо й далі, й не тільки житимемо, але й розвиватимемо й працюватимемо біля спільногого жертвовника нашої культури.

На першому етапі нашого життя були хитання, властиво — шукання найкоротшого й найпевнішого

шляху до Читача, було навіть шукання самого Читача, цього таємничого сфінкса, цього найважнішого чинника в житті періодичного видання.

Здається ми знайшли його. В цьому переконує нас зрист зацікавлення „Нашим Світом“, збільшення Читачів і Передплатників. Можемо побажати собі ще одного — зросту серед наших приятелів акуратності з грошових обрахунків, і тоді ми зможемо в новому році збільшити „Наш Світ“, розвинути й удосконалити його, а слід — у більшій мірі задовільнити вимоги наших Читачів.

Періодичні видання творять не тільки видавці й редактори, але й читачі, й перш за все — своєчасно і акуратно висилкою передплати, бо гріш є дуже важливим фактором у видавничій справі. На жаль, значна частина наших передплатників досі не вирівняла залегlosti за минулий рік.

Отже просимо тих Шановних Передплатників, що знесли не всю належність за минулий 1924 рік, негайно вирівняти залегlosti.

Разом з тим звертаємося до всіх наших Передплатників з прозьбою вносити передплату згори й не змушувати нас до стримування висилки часопису.

Надіємося, що ця новорічна прозьба наша буде зпринята й виконана.

Від Редакції

Одно з найближчих чисел „Нашого Світу“ буде присвячене Галицькій Українській Еміграції в Західній Європі й в інших частинах світа. Уклінно просимо всіх, хто є зацікавлений найповнішим освітленням життя Галицької Еміграції, надіслати літературні матеріали, фотографії, знимки, хліши т. ін. Маємо надію, що громадянство радо відгукнеться на нашу прозьбу.

Українки!

Не купуйте журналів мод. В числі 2 і наступних числах „Нашого Світу“ будете мати найкращі взірці ессянів мод на 1925 рік.

Шановні Передплатники

Просимо негайно вирівняти передплату за 1924 рік і надіслати на 1925 р., в протиному разі будемо змушені припинити висилку „Нашого Світу“.

АДМІНІСТРАЦІЯ.

ОГОЛОШЕННЯ

Просимо осіб, яким відомо, де перебуває б. Інтернований козак Кузьма Бржосньовський (див. портрет в „Наш. Світі“ ч. 6), надіслати до Редакції його адресу.

Редактор-Видавець В. Острівський.

ПЕРЕДПЛАТА НА 1925 РІК НА

„НАШ СВІТ”

УКРАЇНСЬКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ
І ПОПУЛЯРНО-НАУКОВИЙ ДВОТИЖНЕВИК

УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ:

В КРАЮ: На місяць — 3 зл., на 3 міс. — 8 зл.

ЗА КОРДОН: в Америку — на 1 міс. — 75 цент., на 3 міс. — 2 дол.; в усі країни Європи на міс. — 65 центів (у місцевій валюті). Студентам і учням знижка.

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ:

КРАЄВИХ: ціла ст. 100 зл., $\frac{1}{2}$ ст. — 55 зл., $\frac{1}{4}$ ст. — 30 зл., $\frac{1}{8}$ ст. 18 зл., $\frac{1}{16}$ ст. 10 зл.
ЗАКОРДОННИХ „ „ 15 дол. „ „ — 7 дол. „ „ — 4 дол. „ „ 2 . . . 1.5 д.

Warszawa, ul. Długa 50, т. 47, Redakcja „Nasz Swit”.

або: Warszawa, Pocztowa Kasa Oszczędności (P.K.O.) № 8818. „Nasz Swit”.

УВАГА: Передплатники на 1925 рік можуть одержати повний комплект „Нашого Світу” за 1924 рік за 10 злотих.

Перший церковно-народний ілюстрований часопис

ДУХОВНА БЕСІДА

Виходить двічі на місяць, 1115 числа,
на сатинованому папері в кольор. обгортці

ПЕРЕДПЛАТА:

на 1 міс. 1 зол., до кінця року 3 зол.,
окрім числа 50 гр. За кордон: на 1 м.
35 цент.; на 3 міс. 1 дол. Гроші можна
відправити в місцевій валюті.

ОГОЛОШЕННЯ: Ціна стор. — 50 зол.,
 $\frac{1}{2}$ стор. — 25 зол., $\frac{1}{4}$ стор. — 14 зол.,
 $\frac{1}{8}$ стор. — 8 зол., $\frac{1}{16}$ стор. 5 зол. Дрібні
оголошення — по 10 гр за слово.

Гроші надсилати на адресу:

Warszawa-Praga, Zygmunowska 13,
або Warszawa P.K.O. № 9.430.

Бланк переказу на Р.К.О. можна одержати у пафіяльного настоятеля.

МЕХАНІЧНА ТКАЛЬНЯ

СИМЕОНА ІВАНКОВА

В СТРИЮ, НАРОДНІЙ ДІМ

Примає на виріб згайдно до вимін лен, вінопал,
ніжки, вовну — за готове полотно — біле чи не блакне
(сирове), цайги, бархани, обруси, рушники і т. д. під
важливо корисними умовами.

Предає також за готівку всієї матерії вовни на убрання кухонніх і дамських ПО ЦІНАХ ФАБРИЧНИХ

На кожне село і містечко пошукується вільних і чесних заступників до зборання льну і клаків в цілі відслання до нашої Ткальні на виріб вищезазначених товарів.

ЦІННИКИ І ПРІВКИ НА ЖАДАННЯ БЕЗПЛАТНО.

НА ЧУЖИНИ

НЕПЕРІОДИЧНИЙ ОРГАН ВІЛЬНОЇ ДУМКИ
УКРАЇНСЬКИХ СТУДЕНТІВ · ЕМІГРАНТІВ
У ПОЛЬЩІ.

Вийшли чч. 1 я 2 Ціна обох чисел 3 зол. п.

Листування надсиляти по адресі:

Warszawa, ul. Długa, 29, Hotel Polski, 21.
J. DRACZENKO.

УКРАЇНСЬКИЙ ПЛАСТ

МІСЯЧНИК УКРАЇНСЬКОЇ ПЛАСТОВОЇ МОЛОДІ ДЛЯ ЛІТЕРАТУРИ, НАУКИ І ЗАБАВИ

Виходить раз на місяць.

Ціна числа 1 зл.

АДРЕСА: Іван Чепига, проф. гімн. Станиславів,
Липова 76.

ЧИТАЙТЕ ОДНОКІЙ НА УКРАЇНСЬКИХ
ЗЕМЛЯХ У ПОЛЬЩІ

ЩИРО УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

„ДІЛО“ що виходить
УЖЕ 42 РІК

у ЛЬВОВІ, заснований бл. п. Володимиром
БАРВІНСЬКИМ в 1882 році.

Редакція й Адміністрація міститься:

у ЛЬВОВІ, РИНОК 10 і ПОВ. (Дім „Просвіти“).

Кonto пошт. щади. 143.322. — Адр. тел. Львів, „Діло“.

Видає: ВИДАВНИЧА СПІЛУКА „ДІЛО“.

Місячна передплата за границею: в Америці 1 дол.,
Франції, Голландії, Бельгії 10 фр. фр., Італії 10 л., Швейцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. кор.. Румунії 100
леїв, Булгарії 50 леїв. — Зміна адреси платиться.

В справі езекуцій звертатися до Адміністрації.

Видавництво „РУСАЛКА“,

Львів, Куркова 10.

видало слідуючі календарі на 1925 рік:

1. „ГОСПОДАРСЬКИЙ КАЛЕНДАР“ на 1925 рік, багато ілюстрований, 10 арк. друку великої вісімки.
2. „ВЕСЕЛИЙ КАЛЕНДАР“ на 1925 рік, того ж формату, ілюстрований.

Адреса Редакції: „Русалка“, львів, Куркова 10.

Teatrальне Мистецтво

ЄДИНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЖУРНАЛ ТЕАТРУ І СЦЕНИ

В 1925 р. виходить з слідуючими додатками:

1) „Театральна Бібліотека“, в якій витим драматичні твори знаних драматургів. Видання „Театр. Бібліотеки“ призначені будуть для заводових і міських аматор. театрів.

2) „Народній театр“ — це другий літ. додаток до „Театрального Мистецтва“, який приноситиме драмат. твори, призначені для народних сцен.

3) „Діточий театр“, це третій літ. додаток, в якому міститимуться пісні для діточого театру.

Журнал „Театральне Мистецтво“ виходить зраз, як досі, раз на квартал. До кожного числа журнала додають 3 окремі книжочки, а саме по 1 черговому випуску з вище названих додатків („Театр. Бібліотеки“, „Нар. Театру“ і „Діточої Бібліотеки“).

ПЕРЕДПЛАТИНИ „ТЕАТРАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА“ дістануть отже річно 4 випуски журналу і 12 книжок літературних додатків.

Окрім цих обов'язкових додатків, такі передплатники, які постійно підтримують наше видавництво, чи то частинами замовленнями, чи то дописами або поширенням нашого часопису, одержать надпрограмовий безплатний додаток до „Театр. Мистецтва“, а саме:

Календар на 1926 рік і серію листівок, виконаних трибарвним друком:

Перший випуск „Театр. Мистецтва“ на 1925 рік вийде після Різдвяник Свят з слідуючими літ. додатками:

1) „ТЕАТРАЛЬНА БІБЛІОТЕКА“:

Л. Андреєв: „Дні нашого життя“, піса на 4 лін.

2) „НАРОДНИЙ ТЕАТР“:

Клим Поліщук: „Гад Звірнєцький“, драм. лег. в 4 карт.

3) „ДІТОЧИЙ ТЕАТР“:

Чебишова-Дмитрова: „Самотний у лісі“, піса на 1 дію, переклад Гр. Садовського.

Річна передплата на „Театральне Мистецтво“ в '925 р. зраз з усіма додатками виносить 10 зл., для Америки 2 дол. 50 ц. Видання „Т. Мист.“, куповані окремо, коштуватимуть подвійно, тому просимо заздалегідь прислати передплату, щоб ми могли точно наш журнал висилати.

На показ ані в кредит „Театр. Мистецтва“ не висилаємо, бо 1-випуск з додатками коштує майже 3 зл., тому ми не в силі такі великі кошти покривати.

Попередні річники „Театр. Мистецтва“ можна ще набути в нашій редакції. Перші два річники по 3 зл., третій річник 4 зл.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

„Театральне Мистецтво“ Львів, Куркова 10.